

Vår dato: 28.09.2018
Vår ref.: 2018/12756

Deres dato: _____
Deres ref.: _____

Fylkesmannen opphever kommunens vedtak om dispensasjon fra forskrift om motorferdsel § 6 - Tanja Staldvik Vallervand - Røyrvik kommune

Fylkesmannen i Trøndelag opphever Røyrvik kommune sitt vedtak i sak 41/18 om dispensasjon for bruk av ATV på barmark i utmarksnæring. Transporten vurderes ikke å være et helt spesielt tilfelle som etter forskriftens § 6 på barmark kun kan skje etter en meget streng vurdering av vilkårene og er derfor i strid med regelverket.

Fylkesmannen i Trøndelag varslet i brev datert 5.7.2018 mulig oppheving av kommunens vedtak jf. Forvaltningsloven § 35 annet ledd jf. første ledd.

I dette varselbrevet ga FMTL kommunen og dispensasjonsinnehaveren/tiltakshaver mulighet til å komme med en uttalelse til varselet. Kommunen har kommet med en slik uttalelse innen fristen og denne er tatt inn i våre vurderinger i saksbehandlingen.

Bakgrunn for saken

Tanja Staldvik Wallervand har søkt om dispensasjon etter *Nasjonal forskrift for motorferdsel i utmark*. Røyrvik formannskap behandlet søknaden i møte den 13. juni 2018 i sak 41/18. Formannskapet innvilget Tanja Staldvik dispensasjon etter § 6 (*i unntakstilfelle/særlige behov*) i nasjonal forskrift til å bruke ATV i næringssammenheng for 10 turer i perioden 20.juni - 1.nov. 2018.

Fylkesmannens rolle

Fylkesmannen skal veilede kommunene om gjeldende regelverk for motorferdsel i utmark. Fylkesmannen skal også foreta lovlighetskontroll av kommunale vedtak om motorferdsel i utmark og vassdrag, ut fra lovens formål om å regulere motorferdselen i utmark og vassdrag med sikte på å verne om naturmiljøet og fremme trivselen.

Lovgrunnlaget

I følge motorferdselloven § 3, er motorferdsel i utmark ikke tillatt med mindre noe annet er bestemt i, eller i medhold av loven. Etter nasjonal forskrift § 1 første ledd, kan motorferdsel i utmark bare skje i samsvar med forskriften. Omsøkte kjøring regnes som motorferdsel i utmark, og er dermed ikke tillatt med mindre noe annet er bestemt i eller i medhold av motorferdselloven, jf. motorferdselloven § 3.

Lov og forskrift åpner for flere nytteformål der motorferdsel er tillatt, hvor man kan kjøre uten å måtte søke om tillatelse. Anerkjente nytteformål er listet opp i § 4 i motorferdselloven, i nasjonal forskrift § 2 (barmark), og nasjonal forskrift § 3 (vinterføre). Kjøringen i denne saken anses å ikke falle inn under nevnte nytteformål i loven.

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmtlpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Steinkjer: Strandveien 38
Trondheim: Prinsensgt 1
www.fylkesmannen.no/trondelag

Telefon:
74 16 80 00
Org.nr.:
974 764 350

Saksbehandler:
Øystein Lorentsen
Telefon:
+47 74 16 80 67

Transport etter nasjonal forskrift § 6, i unntakstilfelle, særlig behov

Røyrvik kommune har innvilget dispensasjon etter nasjonal forskrift § 6, *særlig behov*. Etter nasjonal forskrift § 6 kan kommunestyret i *unntakstilfeller* gi tillatelse til det dersom søker påviser et særlig behov, som ikke knytter seg til turkjøring, og som ikke kan dekkes på annet måte.

For at kommunen skal kunne gi tillatelse må alle disse betingelsene være oppfylt;

- a) Søkeren må påvise et særlig behov,
- b) Behovet må ikke knyttes til turkjøring,
- c) Behovet må ikke kunne dekkes på annen måte,
- d) Behovet må vurderes opp mot mulige skader og ulemper og ut fra målet om å redusere motorferdselen til et minimum.

I veiledning til § 6, *særlige behov*, jf. dep. veileder T-1/96, er det listet opp en rekke eksempler på hva som kan være særlige behov, og hva som ikke faller inn under dette.

I departementets veileder T-1/96 er det uttrykt: «... På grunn av den sterke økningen i barmarkskjøring, og de store terrengskadene slik kjøring gir, skal forskriftens § 6 praktiseres enda strengere for barmarkskjøring enn for kjøring på vinterføre. Barmarkskjøring kan kun tillates i helt spesielle tilfeller. Kan det komme på tale å gi dispensasjon for barmarkskjøring etter forskriftens § 6, skal det skje etter en meget streng vurdering av vilkårene...» .

Hva som er unntakstilfeller, særlig behov som ikke knytter seg til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte, er en skjønnsmessig vurdering. I vurderingen kan lokale forhold spille inn, men likevel slik at bestemmelsens strenghet ivaretas. Den enkelte søknad må også ses i sammenheng med forventet tilsvarende søknader i andre områder (jf. T-1/96 pkt. 7.3.2). Slik sett kan en søknad avslås også av hensyn til de samlede konsekvenser av å innvilge tilsvarende søknader og presedensvirkning. Særlig gjelder dette for motorferdsel i utmark på barmarksføre.

Vurdering etter gjeldende regelverk

Motorferdselloven

Røyrvik kommune har innvilget dispensasjon etter nasjonal forskrift § 6. Denne paragrafen kan kun komme til anvendelse for unntakstilfeller ved særlige behov. Det skal stilles meget strenge krav til "særlig behov" og til at behovet ikke skal kunne dekkes på en annen måte. Spesielt restriktiv skal praksisen være for tillatelser til barmarkskjøring. Det opplyses i saksdokumentene at grunnlaget for søknaden er et behov for kjøring på barmark for transportmuligheter av materiell, samt leiekjøring.

Fylkesmannen vil til dette presisere at det etter § 6 ikke finnes noen hjemmel for å gi dispensasjoner for ervervsmessig kjøring (*leiekjøring*) på barmark, slik det er for snøskuter (jf. § 5 pkt a). Dersom kommuner gir dispensasjon til bruk av motorkjøretøy for å frakte materiell til utleiehytter og for leiekjøring til slike, vil dette kunne skape betydelig presedens for økt motorferdsel på barmark og som kan få store negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv.

Fylkesmannen mener derfor at de forhold som framkommer i vedtaket ikke tilfredsstillende de krav som stilles etter § 6.

Naturmangfoldloven

Røyrvik kommune skal også behandle søknaden etter naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurdering av disse prinsippene skal synliggjøres i vedtaket, dvs. § 8 om kunnskapsgrunnlaget, § 9 om føre-var-prinsippet, § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning, § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver, og § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

I kommunens vedtak er forholdet til naturmangfoldloven kun perifert behandlet uten noen nærmere vurderinger. Det er en åpning for at kommunen kan gjøre vurderinger av disse paragrafene enklere der saken er mer ukomplisert i forhold til forvaltningsmålene i § 4 og § 5. Det stilles samtidig krav til at der det er mer truet og verdifull natur må disse vurderingene gjøres grundigere. Det aktuelle området ligger i et kalkrikt område i fjellet. Dette øker sannsynligheten for at det finnes viktig naturmangfold som f.eks. rikmyr og slåttemyr i området. Videre er det gjort kartlegging av flere unntatt offentlighetsarter i området. Det er gjennomført få kartlegginger av naturtyper og rovfugl i området. Vi mener derfor at kunnskapsgrunnlaget er dårlig for vurderinger etter § 8.

Fylkesmannens vurdering er at heller ikke kravene etter naturmangfoldloven er oppfylt.

Begrunnelse av vedtak

Alle vedtak skal begrunnes, jf. forvaltningsloven § 24, jf § 25. Begrunnelsen skal vise om kommunen faktisk har gjort vurderinger etter motorferdselloven og naturmangfoldloven. En nærmere vurdering av dette savnes i kommunens begrunnelse for vedtak. Forvaltningsloven stiller minstekrav til saksbehandlingsregler som må overholdes. Dette innebærer at det skal gis en begrunnelse der det fremgår hvordan kommunen har vurdert «*særlige behov*».

I nasjonal forskrift § 6 står det eksplisitt at kommunen skal vurdere transportbehovet opp mot mulige skader og ulemper. Dette sammenholdt med forvaltningsloven §§ 23 og 24 gjør at det må kreves at kommunen gjør denne vurderingen skriftlig. Om vurderingen ikke kommer frem av vedtaket, må vurderingen gjøres skriftlig i saksforberedende fremlegg fra saksbehandler. I kommunens vedtak foreligger det ingen vurdering av transportbehovet opp mot mulige skader og ulemper.

I kommunens tilsvarende til varsel datert 5.7.2018 er det vist til de *særlige grunner* som ble fremmet i søknaden av 02.05.18 og tatt inn i kommunens behandling 13.06.16. Fylkesmannen kan imidlertid ikke se at dette er et *helt spesielt tilfelle* og *særlige grunner* slik regelverket forutsetter, jf. T-1/96, kap. 7.3.2. Tvert imot har gitte dispensasjon karakter av et mer permanent behov og for gjentatte tilfeller. Gitte dispensasjon vil også kunne skape presedens for økt motorferdsel på barmark og slik få betydelige negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv.

Konklusjon

Fylkesmannens har vurdert at de strenge vilkår regelverket krever for dispensasjon nasjonal forskrift § 6, ikke er tilstede. Dispensasjonen i sak 41/18 er derfor i strid med motorferdselloven og forskriftens § 6. Dette innebærer at dispensasjonen kan omgjøres i medhold av forvaltningsloven § 35 annet ledd, jf. første ledd.

Vedtak

Fylkesmannen opphever vedtak i sak 41/18 i medhold av forvaltningsloven § 35 annet ledd, jf. første ledd.

Vedtaket kan påklages av tiltakshaver (søker), jf. Forvaltningsloven § 28. Klagefristen er 3 uker fra dette brevet er mottatt jf. Forvaltningsloven § 29. Miljødirektoratet er klageinstans.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth
Direktør
Klima- og miljøavdelingen

Øystein Lorentsen
Seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statens naturoppsyn
Miljødirektoratet
Tanja Staldvik

Postboks 5672 Torgard
Postboks 5672 Torgarden
Stallvikveien

7485 TRONDHEIM
7485 TRONDHEIM
7893 SKOROVATN